

ACC. N:R M. 9539:1-7

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Erik Nilsson

Härad: Ö. Göinge

Adress: skolan, Glimåkra

Socken: Glimåkra

Berättat av: Lilla pioser, se inna

Uppteckningsår: 1944

Född år i i uppteckningsår!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Lille jul afton, Lucia, sovotta, so-otta. s. 1-3.

L. W. F. 47.

Julkappar och jultomte. s. 4-7.

" 48.

Skriv endast på denna sida!

L. U. T. 47.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVSagesman: Erik Månsson
född 1893
i Västskövle
Gårdstjärnadbosad sen 1918 i Gleina
o. Gjöinge härad.

1. Lille jul afton var dagen före julafton.
2. Firades ej särskilt så inu på minns.
3. man gav ej gåvor.
4. Lucia har ej firats.
5. Jag första gången Lucia i Lund 1916 vid studenternas upptåg.
6. Lucia firades ej.
7. nej. 8. nej. 9. nej.
10. Smottan är obekant uttryck men däremot talades ofta om smottan, som jag uppfatta som särskilt som upptågning, som jag emellertid vid frågan funnit betydelse ovan tidigt på morgonen.
- 11-15. obekant.
16. Julen tog slut kring klockan. Då bruka barnen i byn bära omkring "jula kuddar" en stor eller vedtra väl omvärd med papp och snören. Den skulle kastas obemärkt in genom fönstret där familjen ~~var~~ samlad.
Den var det deras tur att fortskaffa "kuddar" till annat ställe, för såvitt man inte kunde få fäst på kastaren och dära "kuddar" efter honom.

Erik Månsson

Uppställare
Erik Månsson
Osolan
C. G. W. W. W.

Lilla jul och Lille julafton!

Säggsman:

And. Nils Jönsson
född 1863 i Orhus
Ö. Gönge

1. Lille julafton var den före julafton.
 2. firades ej.
 3. Nya gåvor.
 4. Nej.
 5. "Sjöt i kinnigen" men och vi var små om det."
 6. 7. 8. Nej.
 9. Juljulen slaktades när den var färdig och när man hade tid med den. Men bocka skulle slaktas "på mosor" (en dag i almsen) det var nog med det "ty annars ble ködet rau (smågtilla) ". Grederna kunde slaktas när ville".
 10. 11. Nej.
 12. Ja "kyrnelsmäss" työds de på goda värmer och var kapsamlat. "Ginge de kinnomra och man hade nöd ö va små" men småga äd & småd väl". Något av juljulen skulle gömmas "kyrnelsmäss".
- 3 dags ljus gjordes: fina ljus de halvs. Sämnre- te vardas och så "pojte" som användes mer tillfälligt. Julejulen gjordes av kreaturstalg. Fotografen lampor fanns ej i huset berömdheten men man använde "tjåstjå" i stället och ljus i "stus" blev det av "tjåstjå" på pyrkälen.

L. U. F. 47.

M. 9539:3. Sägdes man: Nils Jönsson
född 1863.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

2. fyrhållen

14. Ej gåvor på kyrkostämman.

15. oobekant.

16. "Tjucens Knut bör juleu ud".

Tjucens Knut skulle man fejla "otta glugga
mã gröd!" (Betydde att äta upp alla rester eller
ta sin en sista festmålt innan arbetsåret
dagar började på allvar)

Dick Månsson

skolan

Glimåkra 20.12.44.

L. U. F. 48.

Julklappar och Jultomte.

Sagesman:

Erik Månsson född 18
i Vittsköv
Gårdshär

bosats sedan 1919

Glimåkra-
Ejvinge härad

1. Bruket att ge julklappar började i vår släkt omkring 1890-9.
2. Endast barnen fick till en början julklappar
3. när vi växte till skulle emellertid alltid små julklappar ges åt föräldrar och när stående släktingar
3. Lades i en mangelkorg under julgranen
4. Voro förpackade i omslagspapper och tida på, ej lackade.
5. Man sade julklapp.
6. Givarens namn sattes ej men ofta en tecken på mottagarens.
7. Klockan fem ländes granen vid besök i stora salen. Kaffebordet stod dukat då barnen lejdes in. Julklapparna fick inte röras förrän kaffet var drucket och psalmspjungen, varefter alla placerade ut sig i 2 och för kallade fram en efter en för varje paket.
8. Jultomteseden tycks ha kommit omkring sekelskiftet
9. Första gången jag såg en jultombekbild var i tidning "Jultomten" i slutet av 1890-talet. Det var en lång skäggig pryttlig gubbe i långrock med en väldig påse lackade paket på ryggen. Den gömdes län

långe.

Julbocken lyckas vara äldre i vår legg än jultomten
och jag minns hur de gamle talade om berättelser
om särskilt frevliga julbockar. En gång hade
en man blott sig i en gammal korr med
kon skuttande in i julstugan på alla fyrt
och en annan med öpiska leystade på ho
sa det skrällde i skinnat.

Erik Wåsson

Glimåkra 20.12.44.

Julklappar och jultomte.

upptäckare
Erik Månsson
skolan GlenLUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVSagesman:
Erik Månsson
född år 1863 i Örken
församling
ö. Gårings hära

- 1) Julklappar fanns ej, men till julen skulle alla barn och korpars och drängar och pigor ha "julkager" "sinnäkager" kallades också "julan"
- 2) jultomte fanns ej.
3. Julbock fanns ej.
4. "Julaspöge" var mycket vanligt bland ungdomarna mandag-jul. på kvällen. "Då hade brödet de se da löjaste de kunne". Skrivde "glyttat" men stört för bara grinade öv ed".
Man brukade också "moga te hingonnan" det var de unga drängarna, som gjorde ty till näbboarna. Om någon var illa omtykt brukade man vika in gödseln genom "mogedören" i stallen så folkret på morgon hade stört "höje till o göra rojst igen". Om någon var väl sedd skulle man istället gödsla ut så att stallen på morgonen stod ren och fin när drängen (häststallen) eller pigan (kostallen) kom till sitt arbete.
Gåringsmännen brukade stå bak sin egen "fåhusdör" o grina på varann "när rojst upptäck". En gång va han till att fylla en fårakärl med lövraskor, som Fogs från Otångst.

U stänges

L. U. F. 48.

sagesman: Nils Jönsson

M. 9539: 7.

Glimåkra
född 1863.

På annandag jul skulle alla drängar "sitt
staffen". mest för att få en riktig "julafylla".
och det kunde ofta "att de dröslade i kajstana
och ble legjanes utanför gären."

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Glimåkra den 20.12.44.

Erik Wänner

skolan

Glimåkra